

Mudrci v Jeruzalémě

■ vyprávění pro rodinu

„Dědečku, co se stalo, když se narodil malý Ježíš?“ „Děti, tohle je opravdu neobyčejný příběh, který má v sobě vůni cizích krajů...“ Dědeček otevře svou starou knihu a začíná vyprávět:

Když se Ježíš narodil, přijeli do Jeruzaléma podivní pocestní – mudrci z východu – a ptali se obyvatel města na jedinou otázku: „Kde je to právě narozené dítě, židovský král? Na východě jsme viděli jeho hvězdu a přišli jsme se mu poklonit.“

Mudrci nevěřili svým uším, protože nedostali žádnou odpověď. Nevěřili však ani svým očím, protože místo města oslavujícího narození krále našli jen vyděšené a podezřivé pohledy.

Lidé si tehdy asi mysleli: „Co od nás tihle cizinci, pohané uctívající modly chtějí? Mluví o králi přímo v Jeruzalémě, kde vládne krutý král Herodes! Ale my už tady krále máme. A to stačí! Copak tihle cizinci nevědí, že král Herodes dá zabít každého, kdo by mohl ohrozit jeho trůn? A co když jsou ti mudrci provokatéři... Raději budeme zticha a vůbec se s nimi nebudeme bavit, jinak nás Herodes všechny pozabíjí!“

A co udělali naši mudrci tváří v tvář tomuto ohlušujícímu tichu? Šli přímo do vlčí tlamy, do paláce krále Heroda! I jemu, Herodovi, položili stejnou otázku: „Kde je ten narozený židovský král? Chceme mu vzdát úctu!“ A tak mudrci zjistili, že král se téhle otázky také bojí. Ano, Herodes byl k smrti vyděšený a zoufale chtěl vědět, kde je ten jeho protivník a nepřítel, ten budoucí král!

Dokonce i jeruzalémští kněží, kteří znali Písmo nazpaměť, měli strach. Když se jich Herodes zeptal, kde se má izraelský král narodit, odpověděli mu, naoko velmi lhostejně, že Mesiášovým městem je Betlém, rodiště krále Davida. A tak Herodes jako správný chytrák požádal mudrce, aby nového krále rychle vyhledali, a pak se vrátili do paláce, aby se mu pak mohl poklonit i on... (srov. Mt 2,1-13)

Král Herodes nemohl spát

Bylo už po půlnoci, ale král Herodes nemohl usnout. Převaloval se v posteli, ale spánek nepřicházel. „To je hrůza,“ pomyslel si, „mám tak velké království, ale nikdo mne tady nemá rád... Mnozí si dokonce přejí mou smrt! A ti blázniví mudrci začnou veřejně mluvit o králi, který by měl nastoupit místo mne! Je to vůbec možné? A vida... Ti mágové – ti lháři – ti se ke mně ani nevrátili, jak slíbili! Kdoví, jestli se proti mně nespikli s rodiči toho dítěte. Ano – všichni na mě mají spadeno! Ale já vím, co udělám: všechny je pozabím! Já jim dám strojit proti mně úklady, být proti svému králi!“

V Betlémě byla tehdy velmi temná noc, i světlo hvězdy mudrců už pohaslo. Herodes byl totiž zlý a krvežíznivý král, který ze strachu, aby nepřišel o království a život, nechal už dávno zabít svého tchána, bratra, manželku, tchyni, tři švagry, několik dětí a další příbuzné.

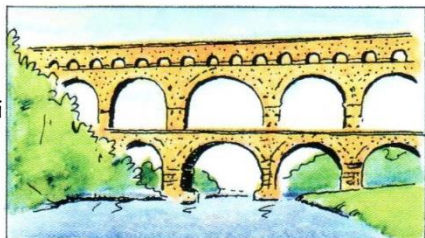

Jak se tehdy cestovalo

CESTOVÁNÍ PO ZEMI

Starověké cesty v Izraeli byly špatně označené, plné děr a kamenů. Většinou na nich bylo možné potkat karavany a vojáky. Po ovládnutí území Římany se situace změnila.

Lepší a bezpečnější cesty zabezpečily jak příliv poutníků do Jeruzaléma na velké svátky, ale usnadňovaly i prvním křesťanům přinášet „dobrou zprávu“ pohanským národům.

JAK JSOU POSTAVENY

DLÁŽDĚNÉ VELKÝMI ČEDIČOVÝMI KAMENY

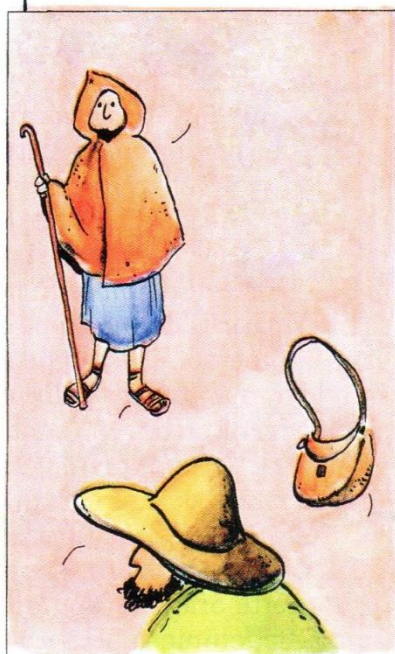
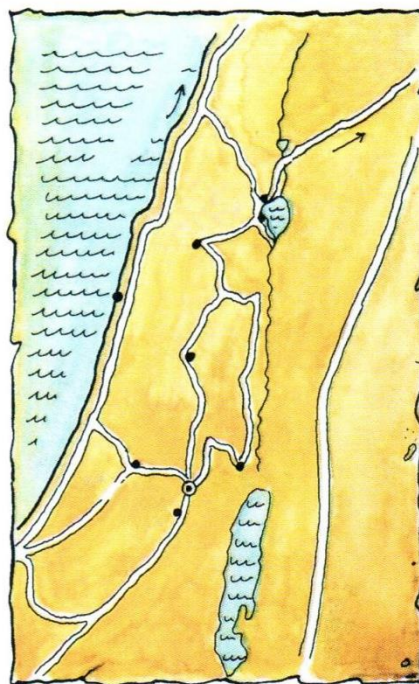
ODTOK

PÍSEK A MALÉ KAMÍNKY

ŠTĚRK
KAMENNÝ PODKLAD

Každých 1000 kroků (asi 1,5 km) je umístěn pamětní kámen nebo „milník“.

VOZÍK S 2 KOLY
NA KRÁTKÉ CESTY

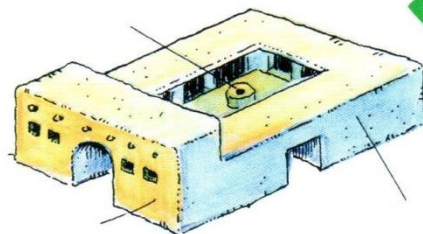
MEZEK NEBO VŮL

VOZÍK SE 4 KOLY
PRO DELŠÍ CESTY

KDE SE PŘENOCOVALO?

V hostincích nebo „karavanech“, kde bylo možné nechat také odpočinout a napojit zvířata. Za jídlo, krmivo a další služby se muselo připlácet.

Mnozí cestovali pěšky a kvůli bezpečnosti se sdružovali do výprav nebo malých pěších skupin.

NÁŘEK POUTNÍKA

„Tolikrát jsem s lodí ztroskotal, noc a den jsem jako trosečník strávil na širém moři. A pak ještě dlouhé pěší pochody, nebezpečí na řekách, nebezpečí od lupičů...“
(2 Kor 11,25b-26a).

To píše v jednom ze svých listů apoštol Pavel, který neúnavně procestoval stovky kilometrů.

■ Skutečná historie

Mudrci

„Dědečku, a opravdu ti tři mudrci existovali?“

„V Persii a Babylonu žili mudrci, dnes bychom asi řekli, že to byli starověcí vědci, nazývaní také mágové. Byli proslulí svými astronomickými znalostmi, uměli pojmenovat všechny hvězdy a byli vysoce ceněni pro svou moudrost.

Mnoho králů se s nimi radilo i při řízení svých zemí. Jako astrologové také uměli vysvětlovat znamení na obloze, protože si mysleli, že jejich bohové promlouvají prostřednictvím hvězd. Jednou v noci, když se dívali na jasnou a tajemnou oblohu, jeden z nich vykřikl údivem: „Kdo kdy viděl něco takového? Pojď se na to také podívat! To je fantastické!“ Viděli úkaz, který nikdy předtím neviděli: konjunkci planet Jupiteru, Venuše a Marsu v souhvězdí Ryb (zdálo se, že tyto planety, přestože byly od sebe daleko, se k sobě přibližují tak, až se nakonec spojily).

„Ale co to znamená?“ ptá se další. „Co nám tím bohové chtějí říct?“ Několik dní o tom spolu rozmlouvali, až došli k úžasnému závěru: „Naši bohové nám chtějí oznámit, že největší král na zemi se má narodit daleko na západě, v Judeji (podle nich to byli lidé ze souhvězdí Ryb)! Tak na co ještě čekáme? Vydejme se na cestu, abychom ho podle pokynů hvězd navštívili.“

Matoušovo evangelium nám neříká, kolik jich bylo a jak se jmenovali, ale vypráví, že se vydali za hvězdou (nebo spíše za spojením planet), která se pohybovala před nimi. Následování velkou karavanou velbloudů urazili cestu dlouhou asi tisíc pět set kilometrů, což na tehdejší dobu představovalo nejméně dvouměsíční cestu.

Hvězda?

Během cesty se vysoko na obzoru objevila hvězda. Tu marně hledal astronom Kepler v supernově, tj. ve hvězdě, u níž došlo ke kolosální explozi, která ji náhle zviditelnila. Jiní si mysleli, že to byla Halleyova kometa; ta však přeletěla jeruzalémskou oblohou dávno před Ježíšovým narozením, 26. srpna 12 př. n. l. Jiní připisují tento jev konjunkci mezi Jupiterem a Saturnem, k níž došlo v roce 7 př. n. l. Možná je však hvězda mudrců především smysluplným a logickým symbolem, který použil evangelista Matouš.

První vánoční dárky v historii

„Nepřipadají vám tyhle první Vánoce trochu zvláštní? Všichni se báli, byli podezřívaví nebo lhostejní, jen pohanští mudrci ne. Přicházejí do Betléma – opět vedeni hvězdou – k domu, kde se narodilo dítě, a jsou naplněni velkou radostí. Tito cizinci, kteří neznali biblického Boha, přicházejí k Ježíši, klaní se mu a nabízejí mu tři zvláštní dary, které se dávají pouze králům: zlato, symbol moci a bohatství; kadidlo, symbol uctívání; a myrhu, vzácný parfém. Pro ně je Ježíš králem králů. Pak se vrátili do své země, ne ke králi Herodovi, protože je Bůh ve snu před ním varoval.“

■ Zlato, kadidlo a myrha jsou symbolické dary.

Ten darebák Herodes

Herodes Veliký nebyl královské krve ani židovského původu. Patřil k Idumejcům, kterými Židé opovrhovali. Byl inteligentní a mazaný. Přátelství s Římany pro něj znamenalo rychlou kariéru. Oženil se s ženou z královského rodu, stal se správcem Judska a později byl jmenován králem. „*Byl to tyranský a krvežíznivý panovník, krutý ke všem, snadno podléhající hněvu a nedbající na spravedlnost,*“ píše jeden z historiků té doby.

Herodes byl ale také velkým stavitelem: jeho nejprestižnějším dílem byla přestavba jeruzalémského Chrámu, ale vděčíme mu také za pevnost Antonia, Masadu a Herodeon, kde se nachází jeho hrobka. Pozůstatky těchto velkolepých staveb jsou hojně navštěvovány i dnes.

■ I chudí pastýři se vydali za Ježíšem, Herodes však ne.

Zkušenost

HRA NA HVĚZDU

Světlo, které vedlo tři mudrce té noci, kdy se narodil Ježíš, si můžete připomenout pomocí hry se světlem a strávit tak spolu příjemné chvíle.

Počet hráčů

Velká skupina

Pomůcky

Baterka

1. Jeden hráč nebo moderátor – „hvězda“ stojí na vyvýšeném místě s rozsvícenou baterkou, s jejíž pomocí hledá ve tmě ostatní hráče.
2. Ti stojí asi 50 metrů od „hvězdy“. Úkolem je přiblížit se k „hvězdě“ a dotknout se jí, aniž by nás viděla.
3. Po chvíli „hvězda“ řekne: „Hvězda spí na ... vteřin!“ a zhasne světlo.
4. Poté, co „hvězda“ řekne, jak dlouho bude spát, se k ní ostatní hráči rozběhnou, ale pozor, aby se po uplynutí času schovali, protože „hvězda“ poté světlo rozsvítí a nahlas řekne jména hráčů, které „viděla“. Vyhrává hráč, kterému se podaří dosáhnout „hvězdy“, aniž by byl odhalen.

Tato hra se dobře hraje venku, nejlépe v lese.

Pokud hráči nemají možnost se na cestě za „hvězdou“ schovávat, můžeme pravidla upravit: „Hvězda“ nesmí vidět nikoho hýbat se.

Všichni lidé

Jak poznat Boha?

Jak ho najít?

Jak v něj věřit?

Abychom došli až k němu, abychom v něj uvěřili, musíme přijmout jako mudrci pozvání na dlouhou cestu hledání. Bůh nikoho nenutí, aby v něj věřil.

Dává „znamení“, díky nimž mu můžeme jít naproti.

Tato „znamení“ jsou jako hvězdy v noci.

U jeslíček jsou očekávání a přijetí pastýři, pokorní, venkovani, cizinci, lidé ze všech míst, lidé všech stavů.

Pro Boha není nikdo cizinec.

Všichni lidé jsou jeho děti.

Všichni od něj dostávají stejnou nekonečnou lásku.

Svět může pokročit a stát se krásnějším jen tehdy, když se rozdíly mezi lidmi stanou našimi poklady a ne překážkami, které nás oddělují.